Olimpiada Națională de Fizică
Sibiu 2000
Barem de notare – Proba teoretică
Clasa a IX-a

IX

Subiectul 1

a) 3,50	Conform principiului II (Fig. 1a): $\vec{G}_1+\vec{N}_1+\vec{T}_1=m_1\vec{a}_1$ $\vec{G}_2+\vec{N}_2+\vec{T}_2=m_2\vec{a}_2$ 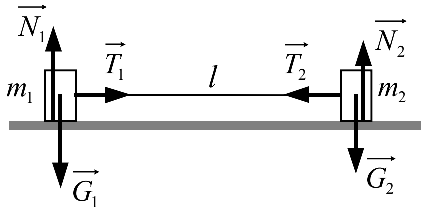 Fig. 1a	**1,00**
	Sfoara se scurtează cu accelerația relativă a patinatorului (1) față de patinatorul (2): $\vec{a}=\vec{a}_1-\vec{a}_2$	**0,50**
	Proiectând pe direcția orizontală, se obține sistemul: $\begin{cases}T=m_1a_1\\T=m_2a_2\\a=a_1+a_2\end{cases}$	**1,00**
	Din rezolvarea sistemului rezultă: $T=\dfrac{m_1m_2}{m_1+m_2}a$; $a_1=\dfrac{m_2}{m_1+m_2}a$; $a_2=\dfrac{m_1}{m_1+m_2}a$	**1,00**
b) 2,00	Distanța parcursă de patinatorul (2) față de patinatorul (1) este $s=\dfrac{at^2}{2}$. Fie t_1 momentul la care sfoara s-a scurtat cu l/n. Atunci: $s=\dfrac{l}{n}=\dfrac{at_1^2}{2}\ \Rightarrow\ t_1=\sqrt{\dfrac{2l}{na}}$	**1,00**
	Modulul vitezei relative a patinatorului (2) față de patinatorul (1) este $v_r=at$. La momentul t_1: $v_{r1}=at_1=\sqrt{\dfrac{2la}{n}}$	**1,00**
c) 3,50	Dacă ambii patinatori se mişcă față de gheață: $\begin{cases}T'-F_{f1}=m_1a_1\\T'-F_{f2}=m_2a_2\\a=a_1+a_2\end{cases}$ unde $F_{f1}=\mu_1m_1g$, $F_{f2}=\mu_2m_2g$ 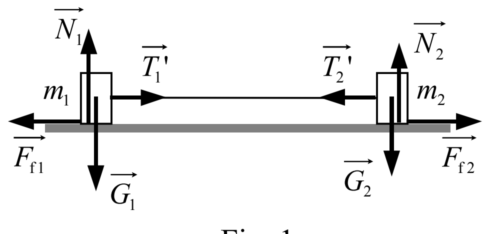 Fig. 1c	**1,00**
	În acest caz tensiunea din sfoară este: $T'=\dfrac{m_1m_2}{m_1+m_2}(a+\mu_1g+\mu_2g)$	**0,50**
	Caz care se realizează dacă $T'>\mu_2m_2g$, de unde se obține condiția: $m_1(a+\mu_1g)>\mu_2m_2g$	**0,50**
	Dacă se mişcă doar patinatorul (1) în raport cu gheața: $\begin{cases}T''-F_{f1}=m_1a\\T''-F_{f2}=0\end{cases}$ unde $F_{f1}=\mu_1m_1g$, iar $F_{f2}\le\mu_2m_2g$	**0,75**
	Rezultă: $T''=m_1(a+\mu_1g)$	**0,50**
	Acest caz se realizează dacă $T''\le\mu_2m_2g$, de unde se obține condiția: $m_1(a+\mu_1g)\le\mu_2m_2g$	**0,25**
Punct din oficiu		**1,00**
Total Subiect 1		**10,00**

Subiectul 2

a) 3,00	Conform Fig. 2a, din triunghiurile AMN şi ANN' se obţine: $\frac{v_1\Delta t}{\sin\lvert\Delta\alpha\rvert}=\frac{AN}{\sin(\pi-\alpha)}$, respectiv $AN=\frac{H}{\sin(\alpha-\lvert\Delta\alpha\rvert)}$ 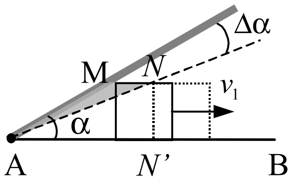 Fig. 2a	1,00
	Rezultă: $\frac{v_1\Delta t}{\sin\lvert\Delta\alpha\rvert}=\frac{H}{\sin(\alpha-\lvert\Delta\alpha\rvert)\sin(\pi-\alpha)}$ Considerând $\lvert\Delta\alpha\rvert$ suficient de mic, se poate considera $\sin\lvert\Delta\alpha\rvert\approx\lvert\Delta\alpha\rvert \Rightarrow \frac{v_1\Delta t}{\lvert\Delta\alpha\rvert}\approx\frac{H}{\sin^2\alpha}$	1,00
	$\omega=\frac{\lvert\Delta\alpha\rvert}{\Delta t} \Rightarrow \omega(\alpha)=\frac{v_1}{H}\sin^2\alpha$	1,00
b) 3,00	La momentul iniţial $\sin\alpha_0=\frac{H}{L}=\frac{1}{2}$ Conform ipotezei $\omega[\alpha(t)]=\text{const.}=\omega[\alpha_0(t_0)] \Rightarrow \frac{v}{H}\sin^2\alpha=\frac{v_0}{H}\sin^2\alpha_0 \Rightarrow v=\frac{v_0}{4\sin^2\alpha}$	1,00
	Din expresia vitezei unghiulare rezultă: $\omega=\frac{v_0}{4H} \Rightarrow \omega=0{,}8\ \text{rad/s}$	0,50
	Mişcarea scândurii este circulară uniformă $\Rightarrow \alpha=\alpha_0+\omega t$	0,50
	Legea vitezei cubului este: $v(t)=\frac{v_0}{4\sin^2(\omega t+\alpha_0)} \Rightarrow v(t)=\frac{2}{\sin^2(0{,}8t+30^0)}(\text{m/s})$	1,00
c) 3,00	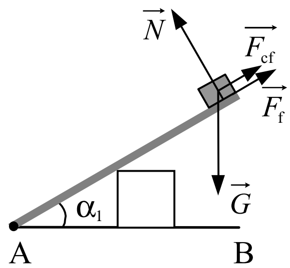 Fig. 2c	0,50
	În sistemul de referinţă legat de corp, condiţia de echilibru este: $\vec{N}+\vec{G}+\vec{F}_f+\vec{F}_{cf}=\vec{0}$	0,50
	$\begin{cases} N=mg\cos\alpha_1 \\ mg\sin\alpha_1=F_f+F_{cf} \end{cases}$	0,50
	Corpul porneşte în momentul în care $F_f=\mu N$. Forţa centrifugă este $F_{cf}=m\omega^2 L$. Rezultă: $g\sin\alpha_1=\mu g\cos\alpha_1+\omega^2 L$	1,00
	Coeficientul de frecare este: $\mu=\frac{g\sin\alpha_1-\omega^2 L}{g\cos\alpha_1}=\text{tg}\alpha_1-\frac{\omega^2 L}{g\cos\alpha_1} \Rightarrow \mu=0{,}546$	0,50
Punct din oficiu		1,00
Total Subiect 2		10,00

Subiectul 3

a) 3,00	$\begin{cases} \vec{a}=\frac{\vec{F}}{m} \\ \vec{F}\perp\vec{v} \end{cases} \Rightarrow \vec{a}\perp\vec{v} \Rightarrow$ modulul vitezei rămâne constant	1,00
	Proiecţia particulei pe planul xOz se mişcă circular uniform pe un cerc cu centrul pe axa Ox, cu o viteză tangenţială cu modulul egal cu v_2	1,00
	Proiecţia particulei pe axa Oy se mişcă rectiliniu uniform cu o viteză egală cu v_1	1,00

	Principiul II pentru mişcarea circulară uniformă: $F = m\dfrac{v^2}{r}$	**0,50**
	Distanța dintre axa cilindrului şi axa Oy este egală cu raza proiecției traiectoriei pe planul xOz: $F = m\dfrac{v_2^2}{R} \Rightarrow R = \dfrac{mv_2^2}{F}$	**0,75**
b) **3,00**	Intersecția traiectoriei cu axa Oy se produce la intervale de timp egale cu perioada mişcării circulare uniforme cu viteza de modul v_2: $T = \dfrac{2\pi R}{v_2} = \dfrac{2\pi m v_2}{F}$	**0,50**
	Distanța dintre oricare două puncte succesive în care traiectoria intersectează axa Oy se obține din condiția de mişcare rectilinie uniformă cu viteza v_1: $h = v_1 T \Rightarrow h = \dfrac{2\pi m v_1 v_2}{F}$	**0,75**
	Traiectoria particulei intersectează axa Oy în punctele aflate la coordonatele: $y_1 = h$, $y_2 = 2h$, ..., $y_n = nh$, ...	**0,50**
	În intervalul de timp t_1 (Fig. 3c): $\alpha_1 = \omega t_1$	**0,50**
	$\Rightarrow \begin{cases} R - x_1 = R\cos\alpha_1 = R\cos\omega t_1 \\ z_1 = R\sin\alpha_1 = R\sin\omega t_1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_1 = R(1-\cos\omega t_1) \\ z_1 = R\sin\omega t_1 \end{cases}$	**1,00**
	Dar: $\omega = \dfrac{v_2}{R} = \dfrac{F}{mv_2}$	**0,50**
c) **3,00**	$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \dfrac{mv_2^2}{F}\left[1-\cos\left(\dfrac{Ft_1}{mv_2}\right)\right] \\ z_1 = \dfrac{mv_2^2}{F}\sin\left(\dfrac{Ft_1}{mv_2}\right) \end{cases}$	**0,50**
	$y_1 = v_1 t_1$	**0,50**
	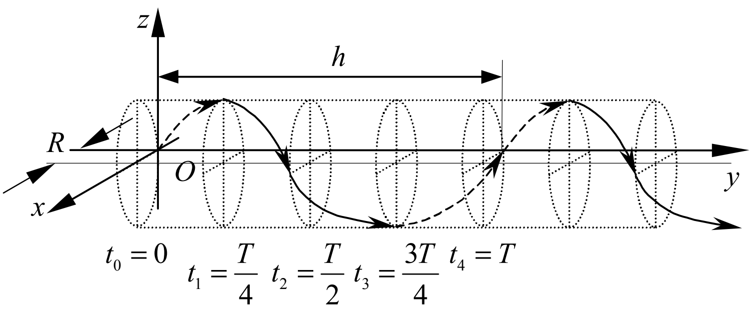 Fig. 3a 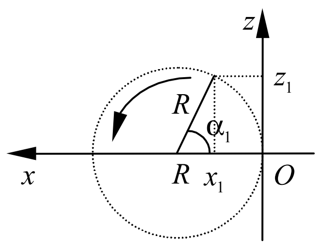 Fig. 3c	
Punct din oficiu		**1,00**
Total Subiect 3		**10,00**

Notă: *Orice rezolvare corectă va fi punctată corespunzător.*